

NOVICE IZ LAZ, DOLSKEGA IN PODGRADA

Kultura:

Kulturno-prosvetno društvo Podgrad je 19. aprila 1991 gostovalo s svojim komornim pevskim zborom v naši prosvetni dvorani v Dolskem. Nastopil je tudi »mešani pevski zbor« prosvetnega društva Stane Kosec Gameljne – Rašica.

Prosvetnemu društvu iz Podgrada poštvalno predseduje g. Viktor Griljc. Pevce je strokovno vodil zborovodja in dirigent g. Miro Kokol. Mešani pevski zbor Stane Kosec Gameljne Rašica je vodil g. Franc Slabe. Oba zbora sta nam zapela 20 slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

V kar precej polni dvorani smo se vsi prijetno počutili, ko sta se zbora menjavala na odru in s svojim lepom petjem prispevala, da smo za trenutek pozabili na našo sivo vsakdanost. Žal je lahko samo tistim, ki so ta večer ostali doma.

Razveseljivo je, da v teh burnih časih strankarskih razprtij in političnega brezumja, kdo misli še na kaj drugega, kar naj bi nas družilo, ne le razdvajalo. Iz srca zapeta slovenska pesem je v naših srcih vedno budila upanje v medsebojno prijateljstvo in ljubezen.

Mala, od Boga pozabljena vasica Podgrad pri Zalogu je prislonska v breg in stisnjena v dolino Besnice.

Nad njo kljubujejo vetrovom sivi zidovi nekdanjega gradu, ki je domovnje le še nočnim pticam. O tem poje tudi ena zborovih najlepših pesmi. Vas ni velika, zato se vsi med seboj poznajo. Pa ne le to, tudi radi se imajo. Svoje dvorane nimajo, zato se zbirajo kar pri predsedniku doma, kjer pojejo in kujejo načrte za v prihodnje. Druzi jih le topla človečnost in prijateljstvo.

Prosvetno društvo Gameljne Rašica nas starejše spominja na medvojne čase in gorečo slovensko vas, ki jo je požgal okupator v opomin vsem tistim, ki so se mu postavili po robu. Na razvalinah požganih domov je po vojni zrasla nova vas in vzklilo novo življenje. Zrasel je nov rod, rod ki tudi s pesmijo na ustih pomaga pozabiti, v upanju, da bi se kaj takega nikoli več ne ponovilo.

Vsi, ki smo vas poslušali, se obema zboroma zahvaljujemo za lep večer z željo, da vas bomo še kdaj slišali.

Gasilstvo:

Ob 27. aprilu, prazniku OF, je gasilsko društvo Laze v Zasavju organiziralo tradicionalno, 15. sektorsko gasilsko vajo. Sodelovalo je 8 gasilskih društev iz Laz, Dolskega, Senožeti, Klope, Vinj in Zaloga. Iz bežigrajske občinske zveze je sodelovalo društvo

Dol pri Ljubljani, iz litijske pa Gasilsko društvo Jevnica. Gasilcev iz vseh društev je bilo prek 100.

S 6 motorkami »rozenbauer« smo vodo potegnili prav iz doline do Kuštermana visoko v hribih nad Lazami. Prav do domnevnega požarišča so prišle tudi cisterne. Predsednik GD Dolsko Štefan Levičnik, ki je obenem tudi sofer cisterne, je prvič preiskusil nov top, ki smo ga nekaj dni prej sami montirali na naše vozilo.

Vaja je pokazala in dokazala, da je opremljenost naših društev na taki ravni, da skoraj ni kraja, tudi visoko v hribih ne, kjer požrtvovalni gasilci ne bi mogli poseči v boj z našim največjim sovražnikom – ognjem. Vajo si je ogledal predsednik Občinske gasilske zveze g. Trplan, stari in novi poveljniki Gasilske zveze Lj. Moste-Polje, ter občinski načelnik štaba civilne zaščite. Vajo je vodil sektorski poveljnik Franc Resman iz Dolskega.

Celotno organizacijo sektorske vaje je prevzelo mlado gasilsko društvo Laze, na čelu s predsednikom Francem Žnidaršičem, tajnikom Boštjančičem in poveljnikom Francem Škodo.

Vsem gasilcem se zahvaljujemo za sodelovanje; še posebno dekletom in ženam iz Laz, ki so nas po vaji prijazno in izdatno postregle.

MARJAN LAUTAR

BESNICA

Tudi na območju KS Besnica je bilo od zadnjega poročanja precej novosti. Spremembe krajanov seveda občutimo tam, kjer se kaj neposrednega dogaja, tako kot že nekaj časa v cestnem gospodarstvu. To velja predvsem za rekonstrukcijo ceste Zg. Besnica-Trebeljevo in ceste Podgrad-Besnica. Dolgotrajni pogovori, ki so jih imeli predstavniki krajevne skupnosti z odgovornimi organi cestnih služb ter občine, so končno obradili sadove. S hitro in učinkovito akcijo je KS v jeseni preteklega leta dosegla izjemen rezultat, saj je v desetih dneh pridobila vse odstopne izjave lastnikov zemljišč, ki jih je zadeval delen odvzem parcel, ki mejijo na cestišče in prek katerih naj bi potekala rekonstrukcija (nova cesta naj bi namreč na nekaterih odsekih potekala na drugi relaciji – zunaj obstoječega cestišča). Hvalevredna je tudi pripravljenost lastnikov za brezplačen odstop zemljišč – tudi na kmečkih obdelovalnih površinah – predvsem pod vasjo Veliko Trebeljevo, kjer naj bi bilo tudi največ takih posegov. Poudariti še velja, da je bilo pobranih prek sto odstopnih izjav lastnikov in solastnikov, ki živijo tudi v krajih zunaj naše občine. Do zdaj je bil asfaltiran kilometer regionalne ceste 330, čeprav je projekt izdelan do odcepa ceste na Prežganje.

Upajmo, da bo tako, saj so tudi pristojni zagotovili, da se bodo našla manjkajoča republiška sredstva za dokončno asfaltiranje ter začetek projektiranja regionalne ceste Sostro-Besnica, katera izgradnja naj bi se po prvotnih načrtih začela v prihodnjem letu, zaradi zahtevnosti rekonstrukcije pa naj bi potekala etapno.

Na relaciji ceste Podgrad-Besnica pa že od zgodnjih pomladanskih dnevov potekata nedokončana rekonstrukcija in realizacija nalog komunalnega gospodarstva za leto 1991. Dela opravljajo pospešeno, končna cena pa bo znašala okvirno 8.445.102,00 din.

Tudi o lokalnih poteh skozi naselja je bilo pred leti precej go-

vora. Predvsem v vasi Volavljje so vaščani imeli že kar nekaj sestankov v zvezi z asfaltno prevleko skozi vas, vendar dlje kot do sestankov ni prišlo (sporen je bil prispevek krajanov v višini 25% vrednosti projekta). Za leto 1991 obstoji možnost asfaltiranja (stare) ceste skozi vas, čeprav si krajanje želijo asfalt predvsem na lokalni cesti skozi vasi Volavljje in Prežganje, po katerih se odvija tudi potniški promet v smeri Tujega grma. Vzrok so predvsem nemogoče razmere, ki vladajo predvsem v poletnih mesecih, ko sta obe vasi dobesedno zaviti v oblake prahu, ki jih povzročajo vozila. Upamo, da bo tudi ta problem kmalu rešen.

Iz programa razširjene reprodukcije v KS pa potekajo razgovori tudi za pridobivanje dokumentacije za rekonstrukcijo, oz. izgradnjo novega vodovoda Pečovje – Prežganje, ki naj bi s kvalitetno vodo kasneje napajal vse okoliške vasi. Sicer pa je voda še vedno rakasta rana na našem – predvsem hribovskem območju. Z izgraditvijo celotnega kompleksa bo namreč tako celovito rešena problematika v severovzhodnem predelu naše krajevne skupnosti.

Na področju javne razsvetljave je bilo realizirano relativno veliko nalog, čeprav z rezultati še vedno nismo zadovoljni. Trenutno javna razsvetljava razsvetljuje prek 50% naselij. Zadnja izgradnja je bila opravljena že v letošnjem letu v Srednji Besnici, želja krajanov pa je, da bi javno razsvetljavo dobili tudi v odročnejših, starih naseljih (Mali vrh, Javor, Dolgo brdo, Žagarski vrh), pa tudi v gosto naseljenih novih območjih (Gaberke). Iz pogovorov med predstavniki KS ter komunalnega gospodarstva je razbrati, da časi tem projektom niso naklonjeni, vendar pa se bo KS še naprej prizadevala, da se bo infrastruktura izboljševala.

BOJAN JERLAH

TUDI V MOSTAH BO ZVONILO

Tako so se dogovorili predstavniki Župnijskega urada cerkve Sv. Družine in predstavniki okoliških hišnih svetov in individualnih hiš na skupni seji v krajevni skupnosti Moste-Selo. Prej bo seveda potrebno postaviti zvonik, ki ga cerkev še nima. Za gradnjo je namreč pred več kot desetimi leti zmanjkalo denarja. Saj, je rekel nekdo od udeležencev, zvonik mora biti, sicer bo vsakdo mislil, da je zgradba Mercatorjeva samopostrežba. Drugi je dodal, da v Sloveniji na vsakem hribočku stoji cerkev, vsaka ima zvonik, samo naša še ne. A priznava zvonika ni bila sporna. Ljudje so

izražali pomisleke glede glasnosti in pogostosti zvonjenja. Obrazložitve, pojasnila, razprava – in dogovor je bil dosežen v dobre pol ure. Za to gre zasluga prijetnemu tonu župnika gospoda Snoja ter spretnemu in konstruktivnemu vodenju seje arhitekta Jurija Jakliča, našega krajana in predsednika komisije za urbanizem in druge zadeve v KS.

Skratka, soglasno je bilo dogovorjeno, da bo zvonilo trikrat na dan – nikoli ne pred sedmo uro zjutraj in 15 minut pred mašo – da se z glasnostjo ne bo pretiravalo, ampak bo v mejah dovoljene ali pa še manjša,

saj cerkev stoji sredi strnjenegega naselja blokov in individualnih hiš.

Seja, ki smo ji rekli razširjena, je imala lepo udeležbo. Sejna sobica KS je bila premajhna, ljudje so sedeli na pragu in na hodniku, v razpravi so s svojimi mnenji sodelovali skoraj vsi. To kaže na to, kako prav je bilo, da je občinski sekretariat za urbanizem in varstvo okolja za mnenje v zvezi s prizidkom zvonika zaprosil krajevno skupnost, in kako prav je bilo, da se je komisija za te zadeve pri KS odločila za razširjeno sejo.

D.G.

OBHAJALA ZLATO POROKO

V soboto, 1. junija 1991, sta praznovala zlato poroko in 50 let skupnega življenja France in Micka Drčar iz Dolskega. Poroko in slavnostno mašo je zelo lepo opravil naš farni župnik, gospod Vinko Čampa v farni cerkvi pri Sv. Heleni. Vnukinje so jima pod vodstvom Olge Selšek iz Kamnice ob spremeljavi orgel zelo lepo zapele »Ave Marijo« in še nekaj lepih pesmi. Zbrani so bili vsi številni sorodniki in še precej drugih faranov.

France Drčar, Šimnov iz Hriba pri Dolskem, je prijel na svet 22. 11. 1909. V zelo številni družini kruha ni bilo nikoli v izobilju, vendar pa to ni bila ovira, da ne bi starši vzgojili svojih otrok v poštenem in krščanskem duhu. France, najstarejši od fantov, se je leta 1927 izučil za kolarja v Trnavi pri Lukovici. Po opravljenem pomočniškem izpitu je bil kar 3 leta brezposeln. Delal je le priložnostno, na črno, zato so ga mnogokrat preganjali še staroju-goslovanski zandarji. Kasneje, ko je kovač Miha Bokalič začel kovaško obrt, mu je dal na razpolago manjšo delavnico, kjer je

lahko prijavil svojo obrt. Za letno najemnino mu je za vsako leto izdelal po en »federvoz« in še »kolca« po vrhu. Z žuljavimi rokami in v nenehnem boju za obstanek, sta oba lepo vzgojila svoje tri otroke, dva sinova in hčerko. Takoj po vojni leta 1946 sta z veliko truda in pritrgovanja zgradila tudi svoj dom. France je eden zadnjih »kolarjev« s svojimi mnogokrat skoraj umetniškimi izdelki oskrboval vso bližnjo in daljno okolico.

Med vojno sta oba aktivno sodelovala v Osvobodilni fronti. Po vojni je France še naprej delal v svoji obrtni delavnici, ki pa

staja, kot je obstajal doslej, saj ga potrebujemo. (Vso akcijo je požrtvovalno vodil član Komisije za kadrovske zadeve pri svetu KS, Edvard Drnovšek.) Predsednica Sveta KS, Breda Kalabič, se je osebno udeležila kadriranja. Predsedničin namestnik, Marjan B. Kovačević, je zagotovil, da ga zaradi humanitarnih vprašanj lahko zmotimo tudi ob polnoči; podobno so se izrekli tudi drugi člani Sveta KS. In če je tako, so povzele članice IO KO RK Moste, se bomo s polno paro lotili vseh akcij Republiškega RK. Za svojo predsednico so izvolile vedno nasmejanjo in na vse pripravljeno Angelco Župan.

Grenkega priokusa sicer ni, a vendarle – kako je z vašim srcem? Ste se že vprašali, kje je v resnici? Je pri človeku?

DG (Foto: M. G.)

Cerkev Sv. Družina je eden najlepših objektov v KS Moste-Selo, a žal (trenutno!) še brez zvonika. (Fotografija: Janez Rihar)

SRCE, KJE SI?

Polni smo kritike, strahu in pesimizma, po drugi strani pa so nas polna usta skrbi, sočutja za sočloveka, skrbi za naš vsakdanjik in za našo bodočnost. A kje smo bili 28. 5. 1991, ko nas je naša Krajevna organizacija Rdečega križa Moste vabila, naj pridemo in se ji pridružimo pri delu v njenem izvršnem odboru...

Polovica sedanjih članic je že bolnih in starostno oslabilih, zato so klicale na pomoč. Raznesle so več kot sedemdeset osebnih vabil, seveda tistim krajanom, ki jih poznajo, in že tako ali tako sodelujejo pri nalogah v krajevnih skupnostih. A kje so bili vsi drugi, ki so bili vabljeni? Morda na sestanku svoje stranke, ki nosi zve-

neče ime demokracije in skrbi za človeka?

Ali morda na sestanku stranke, ki skrbi za naše okolje? Morda na večerji? Na sestanku za kakšno kulturno prireditve, miting? Kje? Verjetno tam, kjer je bilo srce. Toda iskreno se je vprašati, kje je v resnici to srce.

Da ne samo na jeziku? Vsa ta vprašanja bi morala roditi še več negotovosti in pesimizma, a v KO RK Moste prav gotovo ne. Za to delo se jih je vseeno našlo pet. Svet KS Moste-Selo in njegova Komisija za kadrovske zadeve sta se potrudila, da lokalni humanitarni odbor v KS ob-

jo je z njim vred prevzela občina Dolsko. Od takrat naprej sta mu šele začela teči delovna doba in socialno zavarovanje. Po ukinitvi občine Dolsko se je France zaposlil na državnem posestvu in kasneje v »Perutnini« Zalag. Upokojil se je leta 1969. Zadnja leta je žal, težko bolan.

Micka, njegova žena, je vseskozi skrbno gospodinjala in skrbela za otroke. Kot snajlika je delala v splošni ambulanti v Dolskem, kasneje pa na upravi železnice v Ljubljani, da je tudi sama prispevala v družinski proračun. Rojena je 14. II. 1919 v Senožetih, tudi v številni kmečki družini Hrašarjevih. Poklic šivilje je vse življenje opravljala le priložnostno. Veliko kmečkih gospodinj je nosilo njeno lično izdelane predpasnike in copate.

Oba sinova in hčerka so poskrbeli, da ju obkroža kar sedem vnukov in vnukinj ter še pravnukinja po vrhu.

Micki in Francetu želimo ob njunem slavnostnem jubileju, da bi bila še naprej srečna v krogu družine in da jima bi Bog dal v jeseni življenja čimveč svetlih dni in predvsem zdravja.

Za zlato poroko jima iskreno čestitamo.

MARJAN LAUTAR

Po izvolitvi za predsednico IO KO RK Moste: Angela Župan